

Trouw 07 01 1995

Door Yvonne van Eekelen

Als sieradenontwerpers en modeontwerpers samengaan

Modesieraden mogen voor één keer eigengereid zijn. Ze hoeven niet nederig dezelfde kleur te hebben als jurk of deux-pièces. Geijkt zijn ze allesbehalve. Geen oorknopjes, armbanden of andere doorsnee-accessoires. Nee, ze kronkelen zomaar van de schouder langs de bovenarm naar beneden. Ze doen wat ze nooit mogen: vlekken maken op je jurk. En ze verbinden een barok geklede bazin en haar bulldoghondje met ijzeren ringen alsof het paar al jaren is getrouwd. Dit keer zijn ze in eigenwijsheid echt aan elkaar gewaagd: mode en sieraad.

Het Amsterdamse Vormgevingsinstituut en de Stichting Coumans hebben ze bij elkaar gebracht. Want waarom zouden de wegen van mode- en sieraadontwerpers gescheiden blijven? Zou een confrontatie niet iets spannends kunnen opleveren? Misschien zou wel blijken dat ze elkaar goed kunnen gebruiken bij het veroveren van een plekje op de modemarkt.

KRIJTSTREEP

Bij de eerste korte presentatie van de ontwerpen op levende modellen vorig jaar op de KunstRai vielen ze al op. Zulke originele combinaties waren zelden vertoond. Nu hangen ze in het Stedelijk Museum voor Hedendaagse Kunst het Kuithuis in Den Bosch. De scenografen Sanne Danz en Carolien Scholtes hebben de kleine zaal onder de houten balken de intimiteit gegeven van een huiskamer, sober ingericht en goed verlicht waardoor je als kijker het geheim van de combinaties tot in details kunt ontrafelen.

Het is echt platgeslagen kwartel-eierschaal die Peggy Bannenbergh gebruikte voor het schoudersieraad op de katoenen trui van Nico Verhey. En de ketting van wit krijt die Dinie Besems maakte voor de donkergrijze jurk van Peter Jeroense, geeft af. Overal zie je ijle streepjes op de stof terwijl de bolletjes krijt van de ketting her en der zijn afgesleten. Na een tijdje dragen zal er van de ketting niets meer overblijven en is de wollen jurk – in de vorm van een vierkante stoeptegels – een en al krijtstreep. Dinie Besems heeft er wel een ketting met zilveren krijtjes als blijvend symbool van de samenwerking bij gemaakt.

Nu zal zo'n combinatie (in totaal bijna 2400 gulden) niet zo gauw straatbeeld worden. Net zo min als het ingenieuze hesje van Pascale Gatzzen met het ingeregen elektriciteits snoer van Ruudt Peters dat via de schouder langs de armen naar beneden valt. Voor de truien met potscherven decolleté (Marta de Wit & Mecky van den Brink) zijn misschien wel kopers te vinden. In het dubbele beleg van de halsopening zitten de scherven in allerlei motieven vastgeklemd. Een decolleté van boerenbontporselein of grootmoederbloempot. Is dat geen mooie binnenkomeer van het nieuwe jaar. Bizar en toch heel draagbaar. Mecky van den Brink: 'ik heb de scherven met opzet zo afgezaagd dat het net lijkt of het geen driedimensionale maar platte decoraties zijn'.

MOEDER EN KIND

Gewaagder is een gebreide trui of jurk met het porseleinen Jezuskindje dat uit de halsopening steekt. 'Dit sieraad symboliseert de relatie tussen moeder en kind', aldus van den Brink. 'Het beeldje houdt het decolleté open, zoals kinderen graag in moeders trui kijken'. Een cadeautje voor moederdag misschien, al zal er wat kunst en vliegwerk aan te pas komen om dit halssieraad op zijn plaats te houden. Volgens modeontwerpster Marta de Wit is er wel enige worsteling aan deze zo harmonieus lijkende combinatie vooraf gegaan. 'We hebben allebei tegengestelde opvattingen en manieren van werken. Ik hou van soberheid, waarmee ik een essentie kan uitdrukken. Mecky werkt daarentegen graag met enigszins barokke symbolen die een verhaal vertellen. Zelf vind ik een sieraad eigenlijk overbodig, maar was wel benieuwd wat zo'n samenwerking op zou leveren. We gaan nu proberen of we dit resultaat, waar ik erg blij mee ben, op de markt kunnen brengen', aldus De Wit.

Voor sieraden ontwerpster Trui Verdegaal heeft dit experiment nieuwe contacten opgeleverd in de kledingwereld. Ze gaat met twee jonge modeontwerpers samenwerken. Al is het niet met Jos van Heel, de maker van de crinolineachtige jurk met leren broek en hesje die op de tentoonstelling hangen: een fascinerende confrontatie tussen mode en sieraad. Zit er niet iets oer-Hollands aan het beeld van bazin en hond, die elkaar trouw hebben gezworen tot de dood hen scheidt? Met haar geblankette gezicht en opbollende jurk komt de vrouw onmiskenbaar uit een ver verleden. En wat betekenen al die symbolen aan het touw dat haar met de hond verbindt – Verdegaal bevestigde er onder meer een horloge, een medaillon, een sleutel, een theepotje en een trouwfoto aan. ‘Allemaal tekens van de hechte band tussen vrouw en hond, die lief en leed met elkaar delen. Aan de andere kant is de wederzijdse trouw ook een zware last, gesymboliseerd door de twee ijzeren ringen die aan de ketting van de hond hangen’, vertelt de ontwerpster. De atmosfeer van kleding en sieraad is geïnspireerd op een vrouwenportret van de Duitse schilder Lucas Cranach de Oudere uit de zestiende eeuw met daarop de dochter van Luther. Verdegaal: ‘Ze draagt een zacht bontje, afgewerkt met gouden knopen. Met mijn collier van pluizig koord en vergulde bollen heb ik hetzelfde comfort willen uitdrukken’ Dit ontwerpersduo maakte een boekwerk van betekenissen.

De tentoonstelling Mode en Sieraad van Nederlandse ontwerpers is een wereld van verschil vergeleken met wat er een verdieping lager in het Kruithuis te zien is. Waar boven soberheid en licht heersen, zo donker en glamorous is het in de zalen van de internationale modesieradententoonstelling ‘Jewels of Fantasy’. In de vitrines liggen vierhonderd modesieraden uit deze eeuw, afkomstig uit musea en particuliere collecties her en der uit Europa en de Verenigde Staten. Deze expositie georganiseerd door de kristalslijpers-Firma Swarovski doet op haar reis door de wereld niet toevallig Den Bosch aan op het moment dat ook Nederlandse modesieraden te zien zijn. Ze zijn net zo exclusief, de oorbellen, kettingen en broches van ‘Jewels of Fantasy’. De sieraden zijn gemaakt voor modehuizen als Chanel, Dior en Balenciaga. En voor filmsterren als Bette Midler, Lizz Taylor en Michael Jackson. Ze lijken duur al zijn ze vaak van goedkope materialen als bakeliet en strass gemaakt. Hun raffinement zit in de afwerking, zoals al die tweeduizend geslepen en handgezette kristallen die samen een glinsterende Micky Mouse vormen: een exclusief ontwerp van Wendy Gell in beperkte oplage verspreid onder de upper-ten van Hollywood.

Nu treden eindelijk ontwerpers en producenten als Gripoix, Winter, Péral en Jeanpiere naar buiten, wier roem altijd ondergesneeuwd werd onder de grote namen van modehuizen en filmsterren. Hoe mooi soms ook, zoals de prachtige Jugendstilsieraden Van de Wiener Werkstätte; toch heeft deze tentoonstelling iets prollerigs door al dat klatergoud. En de vitrines laten eerder accessoires dan echte modesieraden zien. Gelukkig mogen ze op de Nederlandse expositie wel eigengereid zijn.